

Norges Høyesterett - HR-2013-759-A - Rt-2013-484

Instans	Norges Høyesterett - Dom.
Dato	2013-04-09
Publisert	HR-2013-759-A - Rt-2013-484
Stikkord	Voldsoffererstatning. Tidspunkt for beregning av beløpsgrense. Forsinkelsesrente. Avsavnsrente.
Sammendrag	Skadelidtes erstatningskrav etter voldsoffererstatningsordningen ble begrenset til 20 ganger folketrygdens grunnbeløp i samsvar med voldsoffererstatningsloven § 11 slik den lød på skadetidspunktet i 2008. Anførsel om at vedtakstidspunktet skulle legges til grunn førte ikke frem. Krav om forsinkelsesrente ble heller ikke tatt til følge, da Høyesterett kom til at et krav på voldsoffererstatning ikke er et «pengekrav på formuerettens område» etter forsinkelsesrenteloven § 1. Det var heller ikke grunnlag for å tilkjenne avsavnsrente basert på rimelighetsbetraktninger.
Saksgang	Erstatningsnemnda for voldsofre ENV-2010-2140 - Oslo tingrett TOSLO-2011-139053 - Høyesterett HR-2013-759-A, (sak nr. 2012/1733), sivil sak, anke over dom.
Parter	A og Personalskadeforbundet LTN (partshjelper) (advokat Lars Edvard Landsverk - til prøve) mot Staten v/Erstatningsnemnda for voldsofre (Regjeringsadvokaten v/advokat Anne Hesjedal Sending).
Forfatter	Normann, Tønder, Matheson, Kallerud, Stabel.

- (1) Dommer **Normann**: Saken gjelder spørsmålet om folketrygdens grunnbeløp på skadetidspunktet eller vedtakstidspunktet skal legges til grunn ved beregningen av den øvre beløpsgrense for voldsoffererstatning, jf. voldsoffererstatningsloven § 11. Den reiser også spørsmål om det er grunnlag for å kreve forsinkelsesrente, eventuelt avsavnsrente, av uteblitt oppgjør.
- (2) A ble natt til 13. august 2006 stukket med kniv i brystet. Ved Kristiansand tingretts dom 13. februar 2007 ble gjerningsmannen dømt for overtredelse av straffeloven § 229 tredje straffalternativ, jf. § 232 til fengsel i 2 år og 2 måneder, hvorav 1 år ble gjort betinget. Han ble også dømt til å betale A 50 000 kroner i erstatning og 150 000 kroner i oppreisning.
- (3) Bistandsadvokaten varslet i straffesaken at det også ville bli fremmet krav om ménerstatning, men at dette ikke kunne fremmes før den medisinske invaliditetsgraden var endelig fastsatt. A har i dag en samlet invaliditetsgrad på 75 prosent.
- (4) Kontoret for voldsoffererstatning har etter søknad fra A innvilget ham erstatning og oppreisning i flere omganger. Ved vedtak 12. februar 2008 ble han tilkjent dekning for økonomisk tap med 50 000 kroner, tapt arbeidsinntekt med 52 104 kroner og oppreisning med 150 000 kroner. Ved vedtak 4. februar 2009 ble han innvilget ménerstatning med 414 979 kroner. Endelig ble han ved vedtak 4. juni 2010 innvilget ytterligere ménerstatning med 480 425 kroner og erstatning for tap i fremtidige erverv skjønnsmessig fastsatt til 106 244,50 kroner. Voldsofferkontoret la folketrygdens grunnbeløp (i det følgende benevnt G) på skadetidspunktet til grunn ved beregningen. Den daværende øvre grensen på 20 G ble nådd ved innvilgelsen av de nevnte beløpene, og ytterligere tapsposter ble derfor ikke vurdert. Samlet innvilget erstatning og oppreisning er 1 257 840 kroner. Kontoret for voldsoffererstatning avsto samtidig å dekke As krav på dekning av utgifter til juridisk bistand.
- (5) Den 29. oktober 2010 stadfestet Statens Sivilrettsforvaltning etter delegasjon fra Nemnda for voldsoffererstatning Voldsofferkontorets vedtak.
- (6) Ved stevning til Oslo tingrett 26. august 2011 med senere retting krevde A vedtaket kjent ugyldig.
- (7) Oslo tingrett avsa 25. juni 2012 dom (TOSLO-2011-139053) med slik domsslutning:
  - «1. Staten v/Erstatningsnemnda for voldsofre frifinnes.
  2. Saksomkostninger idømmes ikke.»
- (8) Tingretten kom til at Nemnda for voldsoffererstatning hadde anvendt loven korrekt, da den benyttet G på skadetidspunktet ved beregning av den øvre grensen for voldsoffererstatning. Retten fant videre at det ikke var grunnlag for å tilkjenne A verken forsinkelsesrente eller avsavnsrente. Kravet ble ansett forfalt på vedtakstidspunktet, og når erstatningen ble utbetalt til A kort tid etter at de respektive vedtak ble fattet, var det ikke nødvendig å ta stilling til om forsinkelsesrenteloven kom til anvendelse. Fordi den øvre grensen på 20 G var nådd, kunne A heller ikke innvilges dekning av utgifter til juridisk bistand.
- (9) A anket 4. september 2012 tingrettens dom direkte inn for Høyesterett, jf. tvisteloven § 30-2 første ledd. Ved beslutning 6. november 2012 tillot ankeutvalget anken direkte til Høyesterett. Anken ble samtidig tillatt fremmet.
- (10) Personskadeforbundet LTN erklærte ved prosesskriv 15. januar 2013 partshjelp til fordel for den ankende part, jf. tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b. Høyesteretts ankeutvalg besluttet 4. februar 2013 å ta søknaden til følge.
- (11) Saken står så langt den er påanket i samme stilling for Høyesterett som for tingretten. Det er opplyst at avgjørelsen kan få betydning for omtrent 100 saker for forvaltningen.
- (12) Den ankende part - A - og partshjelperen - *Personskadeforbundet LTN* - har i korte trekk anført:
- (13) Ved beregning av den øvre grensen for erstatning i voldsoffererstatningsloven § 11, må G på vedtakstidspunktet legges til grunn. Det er lagt til grunn i rettspraksis at G på oppgjørstidspunktet benyttes ved beregningen av erstatning etter skadeserstatningsloven § 3-2 og § 3-2a.
- (14) Voldsofre har rettskrav på erstatning. Denne skal i hovedsak utmåles etter alminnelige erstatningsrettslige prinsipper, og loven må derfor tolkes på grunnlag av disse.
- (15) Voldsoffererstatningslovens målsetting er at skadelidte skal sikres full erstatning, og dette oppnås best ved at G på vedtakstidspunktet legges til grunn. Samfunnet har et særlig ansvar for å dekke voldsofres tap. Beløpsgrensen er endret vesentlig fra ordningens opprinnelse, og det er et uttrykt ønske fra lovgiver at voldsofre skal beskyttes mot fall i pengeverdien.

- (16) Voldsofre skal ikke lide tap på grunn av lang saksbehandlingstid. Beregningen av voldsoffererstatning for dem som er påført de alvorligste skadene, tar lengst tid. Dersom G på skadetidspunktet skal legges til grunn, vil dette slå særlig uheldig ut for den gruppen voldsofre som har størst behov for erstatning. Legges G på vedtakstidspunktet til grunn, er dette et incitament for forvaltningen til rask saksbehandling.
- (17) Forvaltningspraksis er begrenset i tid og omfang, og harmonerer dessuten ikke med det som følger av det øvrige rettkildebildet. Både hensynet til reparasjon - full erstatning - og hensynet til konsekvens og sammenheng i regelverket tilsier at vedtakstidspunktet må legges til grunn.
- (18) Uansett hvilket tidspunkt Høyesterett kommer til at skal legges til grunn, gjøres gjeldende at A har krav på forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven. Erstatningskravet er et pengekrav på formuerettens område, jf. forsinkelsesrenteloven § 1. Ordningens begrunnelse og målsetting viser at det dreier seg om et formuerettslig krav.
- (19) Forfallstidspunktet må vurderes konkret. Når dette ikke er nærmere regulert, forfaller kravet ved påkrav. I denne saken er forfallstidspunktet når kravet meldes til Kontoret for voldsoffererstatning. Forsinkelsesrenten begynner å løpe 30 dager etter dette tidspunktet.
- (20) Subsidiært anføres at A har krav på avsavnsrente. Nyere rettspraksis åpner for at det er grunnlag for å tilkjenne avsavnsrente på ulovfestet grunnlag. Saksbehandlingstiden har vært urimelig lang, og det må derfor tilkjennes slik rente i tillegg til maksimalerstatningen på 20 G.
- (21) A og partshjelperen - Personskadeforbundet LTN- har nedlagt slik påstand:
«1. Vedtaket fra Statens Sivilrettsforvaltning datert 29. oktober 2010 er ugyldig.
2. Staten v/Erstatningsnemnda for voldsofre betaler As saksomkostninger for tingretten.
3. Staten v/Erstatningsnemnda for voldsofre betaler As saksomkostninger for Høyesterett.»
- (22) Ankemotparten - *staten v/Erstatningsnemnda for voldsofre* - har i korte trekk anført:
- (23) G på skadetidspunktet skal legges til grunn. Lovens ordlyd gir ikke veiledning, men dens forhistorie og valg av ikrafttredelsestidspunkt ved endring av taket på erstatningen, tilsier at skadetidspunktet må legges til grunn.
- (24) Voldsoffererstatningen er en offentlig støtteordning. Ordningen regulerer ikke forholdet mellom skadevolder og skadelidt, og representerer et unntak fra vanlige erstatningsrettslige regler. Voldsoffererstatningen er begrunnet i sosial- og kriminalpolitiske hensyn. Beløpsgrensen er et typisk utslag av ordningens karakter.
- (25) Taket på erstatningen er begrunnet i behovet for å begrense statens utgifter og i hensynet til forutsigbarhet. Departementet foreslo en fast beløpsgrense på 1 million kroner, men ved stortingsbehandlingen valgte man G-regulering. Hadde departementets forslag blitt vedtatt, ville spørsmålet i denne saken ikke vært aktuelt. Bakgrunnen for valget av G-regulering kan ikke begrunne at vedtakstidspunktet skal legges til grunn ved beregning av maksimumsgrensen.
- (26) Rundskriv G-2001-17, som fastslår at skadetidspunktet skal legges til grunn, må tillegges vekt når dette er nedfelt i forvaltningspraksis. Det foreligger en fast og konsistent nemndspraksis. I Prop. 65 L (2011-2012) er det uttalt at gjeldende rett før lovendringen i 2012 var at beløpsgrensen skulle beregnes ut fra G på skadetidspunktet.
- (27) Det er ikke grunnlag for forsinkelsesrente. Krav etter voldsoffererstatningsloven er ikke et pengekrav på formuerettens område, jf. forsinkelsesrenteloven § 1. Spørsmål om forfallstidspunktet faller utenfor gyldighetsprøvingen. Renter løper uansett tidligst fra 30 dager etter at vedtaket ble truffet. Kravet forfaller ikke før Kontoret for voldsoffererstatning har truffet vedtak.
- (28) A har ikke krav på avsavnsrente. En eventuell avsavnsrente kan tilkjennes etter voldsoffererstatningsloven ved utmåling av de enkelte tapsposter og begrenses av taket på 20 G. Erstatning utover dette krever særskilt grunnlag. Det er ikke grunnlag for å tilkjenne avsavnsrente basert på rimelighetshensyn.
- (29) Staten v/Erstatningsnemnda for voldsofre har nedlagt slik påstand:
«Anken forkastes.»
- (30) **Jeg er kommet til** at anken ikke kan føre frem.
- (31) Vedtaket som står til prøving, er lovbundet, og Høyesterett har full kompetanse ved avgjørelsen av anken. Høyesterett kan prøve gyldigheten av Klagenemnda for voldsofres vedtak, men ikke selve erstatningskravet, jf. Rt-2009-170 avsnitt 55.

- (32) Jeg finner innledningsvis grunn til å knytte enkelte bemerkninger til den ordning som er etablert for voldsoffererstatninger.
- (33) Personer som har vært utsatt for voldshandlinger, var tidligere henvist til å fremme erstatningskrav mot skadevolderen. Skadelidte er imidlertid lite hjulpet med et slikt krav når skadevolderen er ukjent eller mangler betalingsevne. Dette problemet ble forsøkt avhjulpet i 1976 da det ble innført en forskriftsfestet ordning der staten ut fra en rimelighetsvurdering kunne tilkjenne en viss kompensasjon. I utgangspunktet lå det under statens diskresjonære myndighet om skadelidte skulle få erstatning, men ordningen ble etter hvert praktisert som en rettighetsordning. Denne utviklingen ble videreført ved voldsoffererstatningsloven 20. april 2001 nr. 13. I loven § 1 første ledd første punktum heter det at «[d]en som har lidd personskade som følge av en forsettlig legemskrenking eller en annen straffbar handling som har preg av vold eller tvang, eller dennes etterlatte, har rett til voldsoffererstatning fra staten etter reglene i loven her». Endringen fra en billighetsordning til en rettighetsordning gjaldt både spørsmålet om voldsofferet skal gis erstatning og i tilfelle med hvilket beløp, jf. Ot.prp.nr.4 (2000-2001) side 19.
- (34) Lovens regler om hvilke typer erstatning som kan kreves og hvordan utmålingen skal foretas, er i hovedtrekk sammenfallende med de tilsvarende reglene i skadeserstatningsloven, jf. voldsoffererstatningsloven kapittel 2. Det følger imidlertid av § 11 at det gjelder et tak for hvor mye som kan utbetales i voldsoffererstatning.
- (35) Ved saksbehandlingsreglene i kapittel 3 er det etablert et eget forvaltningsapparat som behandler søknader om erstatning. Søknadene behandles av Kontoret for voldsoffererstatning med Erstatningsnemnda for voldsofre som klageinstans. Nemnda består av en leder - som skal ha juridisk embetseksamen - og to medlemmer. I saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål, kan nemnda delegere vedtaksmyndighet til sitt sekretariat, jf. voldsoffererstatningsloven § 13 tredje ledd. Det er Statens sivilrettsforvaltning som ivaretar sekretariatsfunksjonen for nemnda.
- (36) Jeg går så over til å drøfte om det er G på skadetidspunktet eller vedtakstidspunktet som skal legges til grunn ved beregningen av den øvre grensen for erstatning etter voldsoffererstatningsloven § 11. Problemstillingen er særlig aktuell der det går lang tid fra skadetidspunktet til vedtakstidspunktet. Dersom det er G på skadetidspunktet som skal legges til grunn, vil erstatningen ikke kompensere for fall i pengeverdien og heller ikke reflektere den reallønnsveksten som skjer frem til vedtakstidspunktet.
- (37) På det tidspunktet A ble skadet i august 2006, hadde bestemmelsen slik ordlyd:
«For hvert enkelt skadetilfelle ytes det ikke høyere voldsoffererstatning enn 20 ganger grunnbeløpet i folketrygden, jf. folketrygdloven § 1-4.
Voldsoffererstatning ytes ikke når det tap som ville kunne kreves erstattet av staten, er mindre enn kr 1 000.»
- (38) Ordlyden gir ingen nærmere veiledning for om det er G på skadetidspunktet eller vedtakstidspunktet som skal legges til grunn ved beregningen.
- (39) Spørsmålet er heller ikke løst i lovens forarbeider. Uttalelser der - blant annet om ordningens karakter - kan etter mitt syn likevel gi veiledning et stykke på vei.
- (40) Som jeg allerede har nevnt, innebærer voldsoffererstatningsloven 2001 at man gikk over fra en billighetsordning til en rettighetsordning. Ordningen har både en sosialpolitisk og en kriminalpolitisk begrunnelse. Ved å gå over til en rettighetsbasert ordning var målsettingen å lovfeste forvaltningspraksis og å sikre formell harmoni med Den europeiske konvensjon 24. november 1983 om erstatning til voldsofre, jf. Ot.prp.nr.4 (2000-2001) side 18-19.
- (41) I Ot.prp.nr.4 (2000-2001) side 16 fremheves det at ordningen er et klart unntak fra hovedregelen om at det ikke er en statlig oppgave å yte erstatning for skade privatpersoner blir påført som følge av andre privatpersoners erstatningsbetingende handlinger. Sammenholdt med lovens formål viser dette at vi her står overfor en offentligrettslig støtteordning. Jeg kan ikke se at dette endres ved at man i 2001 gikk over til en rettighetsbasert ordning.
- (42) Jeg viser videre til at staten ikke er skadevolder, og til at grunnlaget for erstatningsutbetalingen er et forvaltningsvedtak. Krav om voldsoffererstatning på grunnlag av voldsoffererstatningsloven bygger ikke på et erstatningsrettslig grunnlag, jf. Rt-2009-170, avsnitt 55.
- (43) A har anført at det er uttalt i forarbeidene at det er en målsetting at skadelidte bør få full erstatning, jf. Innst.O.nr.46 (2000-2001) avsnitt 3.2. Selv om en slik målsetting best realiseres ved at G på

vedtakstidspunktet legges til grunn, kan dette hensynet etter min oppfatning ikke tillegges avgjørende vekt. Lovgiver fant det blant annet ut fra hensynet til forutberegnelighet ved budsjetteringen formålstjenlig å fastsette en øvre beløpsgrense, og skadelidte vil derfor uansett ikke alltid være sikret full erstatning. Som jeg allerede har vært inne på, står vi overfor en offentligrettslig støtteordning som er subsidiær i forhold til skadevolderens ansvar. Det er da ikke gitt at staten skal tre inn og erstatte hele det tap skadelidte er påført, jf. Ot.prp.nr.10 (2007-2008) side 31.

- (44) Ved voldsoffererstatningslovens ikrafttredelse 1. juli 2001 sendte departementet ut et rundskriv hvor det fremgikk at «[d]et naturlige synes å være å legge til grunn grunnbeløpet på skadetidspunktet». Synspunktet er ikke nærmere begrunnet, men er opprettholdt ved den oppdatering av rundskrivet som ble gjort i forbindelse med lovendringen i 2008. Rundskrivet har isolert sett begrenset betydning, men - som jeg straks kommer tilbake til - må det tillegges vekt at den oppfatningen som der er kommet til uttrykk, også er nedfelt i nemndspraksis.
- (45) Den øvre beløpsgrensen for voldsoffererstatning er blitt hevet flere ganger, og det er ved hevingen gitt egne overgangsregler. Etter voldsoffererstatningsforskriften 23. januar 1981 nr. 8983 § 6 og den nå opphevede voldsoffererstatningsforskriften 11. mars 1976, var denne fastsatt som et maksimumsbeløp. Det forelå således ingen mekanisme for korrigerende avfall i pengeverdien eller endring i reallønnsutviklingen for maksimalbeløpet ved lang saksbehandlingstid. Departementet foreslo under arbeidet med voldsoffererstatningsloven en videreføring av beløpsgrensen, men mente at denne burde heves vesentlig, til 1 million kroner. Begrunnelsen for å opprettholde grensen var hensynet til å kunne forutberegne statens utgifter og forenkle erstatningsoppgjøret i de mest omfattende og kompliserte sakene, jf. Ot.prp.nr.4 (2000-2001) side 28.
- (46) I høringsrunden tok Erstatningsnemnda for voldsofre til orde for at det istedenfor å operere med et fast beløp burde vurderes om taket skulle knyttes til folketrygdens grunnbeløp. Det ville gjøre det mulig å justere grensen uten å endre loven. Grunnbeløpet reguleres årlig med virkning fra 1. mai, og det er et mål at beløpet skal ha samme utvikling som lønn for yrkesaktive. Departementet opprettholdt sitt syn om å videreføre en fast beløpsgrense, men under stortingsbehandlingen ble det, under henvisning til å sikre en «naturlig justering av grensen», besluttet at denne skulle knyttes til G, jf. Innst.O.nr.46 (2000-2001) avsnitt 3.2. Grensen ble da fastsatt til 20 G.
- (47) Spørsmålet om G på skade- eller vedtakstidspunktet skulle legges til grunn ved beregning av beløpsgrensen, ble ikke berørt. Det er altså ikke noe som peker i retning av at man med dette - i motsetning til det som gjaldt tidligere - tok sikte på å skulle korrigere for fall i pengeverdien eller endring i reallønnsutviklingen ved lang saksbehandlingstid. Jeg kan derfor ikke se at begrunnelsen for å knytte reguleringen til G, gir holdepunkter for at G på vedtakstidspunktet skal legges til grunn ved beregningen av maksimalerstatningen.
- (48) Ved endringslov 19. desember 2008 nr. 115 ble grensen hevet til 40 G.
- (49) Voldsoffererstatningsloven ble igjen endret ved lov 30. mars 2012 nr. 14. Det følger nå av § 11 første ledd at beløpsgrensen for hvert enkelt skadetilfelle er 60 G. I tillegg er det fastsatt at den øvre grensen kan fravikes i «særlige tilfeller». Endringene gjelder for de tilfeller «der det søkes om voldsoffererstatning på grunn av handlinger som har funnet sted 1. januar 2011 eller senere».
- (50) Alle overgangsbestemmelser som er gitt ved heving av beløpsgrensen - både etter voldsoffererstatningsforskriften og voldsoffererstatningsloven - er knyttet til skadetidspunktet. Med unntak for endringslov nr. 14/2012, gjelder de dessuten bare handlinger etter lovens ikrafttreden. Jeg nevner som ett eksempel endringslov nr. 115/2008. Av lovens avsnitt III fremgår det at endringen gjelder for de tilfellene «der det blir søkt om voldsoffererstatning på grunn av straffbare handlingar e.l. som har funnet stad etter at lova trådte i kraft». Lovens system for regelvalg ved endring av beløpsgrensen gir etter mitt syn en viss støtte for oppfatningen om at det er G på skadetidspunktet som skal legges til grunn.
- (51) Om det er G på skadetidspunktet eller vedtakstidspunktet som skal legges til grunn, er fremdeles ikke regulert i lovteksten. I Prop. 65 L (2011-2012) side 21 heter det at «[d]et følger av voldsoffererstatningspraksis og rundskriv G17/2001 at det er G på skadetidspunktet som legges til grunn» ved beregning av den øvre beløpsgrensen. I merknadene til den nåværende § 11 fremgår det imidlertid klart at G på vedtakstidspunktet heretter skal benyttes ved beregningen av maksimalerstatningen, jf. Prop. 65 L (2011-2012) side 41. Lovgiver gir her uttrykk for en oppfatning om den tidligere rettstilstanden som etter mitt syn samsvarer godt med det øvrige rettskildebildet. Jeg viser særlig til at lovgiver nå - i motsetning til tidligere - uttrykkelig har vurdert konsekvensene av å legge til grunn vedtaks- istedenfor skadetidspunktet, jf. Prop. 65 L (2011-2012) side 37-38.

Uttalelsene bidrar, slik jeg ser det, til å kaste lys over bestemmelsens forhistorie.

- (52) Erstatningsnemnda for voldsofre tok ikke stilling til spørsmålet før i juni 2009. Forut for dette hadde Kontoret for voldsoffererstatning truffet flere vedtak om maksimalerstatning beregnet ut fra G på vedtakstidspunktet. I de sakene der vedtaket ble påklaget til Klagenemnda for voldsoffererstatning, var tidspunktet for G ikke tema. Klagenemnda har imidlertid - etter at spørsmålet ble uttrykkelig forelagt den i juni 2009 - konsekvent lagt skadetidspunktet til grunn frem til endringen av § 11 som gjelder voldsoffererstatning på grunn av handlinger som har funnet sted 1. januar 2011 eller senere. Denne praksisen er ikke i seg selv bindende. Men når vi her skal ta stilling til et tolkningsspørsmål som ikke er løst i loven, tillegger jeg det en viss betydning at det har utviklet seg en fast praksis over tid, og at denne praksis omfatter 22 vedtak i Klagenemnda.
- (53) Jeg er etter dette kommet til at Erstatningsnemnda for voldsofre ikke har tolket loven feil når den har lagt G på skadetidspunktet til grunn ved beregningen av den øvre grensen for den voldsoffererstatning som A har krav på, jf. voldsoffererstatningsloven § 11 første ledd.
- (54) A gjør videre gjeldende at han har krav på forsinkelsesrente i tillegg til maksimalerstatningen.
- (55) I forsinkelsesrenteloven § 1 heter det at loven «gjelder for pengekrav på formuerettens område». Det følger av forsinkelsesrentelovens forarbeider at ytelser fra det offentlige ligger utenfor lovens virkeområde. Partsforholdet er imidlertid ikke alene avgjørende for om loven får anvendelse. Der staten står i kreditor- eller debitorposisjon som kontraktspart eller skadevolder, vil forsinkelsesrenteloven komme til anvendelse, jf. NOU 1974:54 side 44-46. Ved tolkningen av forsinkelsesrenteloven § 1 skal det således tillegges vekt om det «oppståtte krav etter sin art like gjerne kunne ha sprunget ut av mer rene formuerettslige relasjoner», jf. NOU 1974:54 side 77.
- (56) Når det gjelder voldsoffererstatningsordningen, har staten påtatt seg å forskuttere et erstatningsbeløp. Som jeg allerede har redegjort for, står vi her overfor en offentlig støtteordning. Spørsmålet ligger derfor klart annerledes an enn i Rt-2008-1014, der Høyesterett kom til at et krav mot staten på erstatning etter straffeprosessloven § 444 og krav på oppreisning etter § 447, falt inn under området for formueretten, jf. forsinkelsesrenteloven § 1. Staten var i den saken direkte ansvarlig på erstatningsrettslig grunnlag.
- (57) Jeg kan heller ikke se at avgjørelsen i Rt-1987-351 kan føre til et annet resultat. Høyesterett kom der til at en advokats krav på godtgjøring for fritt rettsråd etter rettshjelploven måtte anses som et «pengekrav på formuerettens område», jf. forsinkelsesrenteloven § 1. Høyesterett uttalte at det at krav mot staten forutsetter at klienten har fått innvilget fritt rettsråd, ikke kunne være avgjørende for vurderingen av advokatens krav. For advokaten foreligger det et oppdrag som han kan akseptere eller avslå. Staten påtar seg å betale salæret og dekker ikke noe andre er forpliktet til å dekke. Avgjørende blir da at krav på salær er krav for utført arbeid, som er et krav på formuerettens område. Det følger imidlertid av det jeg har sagt at kravet mot staten etter voldsoffererstatningsloven etter sin art er av offentligrettslig art. Jeg tilføyer at statens ansvar under denne ordningen - i motsetning til statens forpliktelse etter rettshjelploven - er av subsidiær karakter, og at staten har sitt regresskrav i behold.
- (58) Jeg er på denne bakgrunn kommet til at krav på voldsoffererstatning ikke er et «pengekrav på formuerettens område» etter forsinkelsesrenteloven § 1. Jeg har da ingen foranledning til å ta stilling til forfallstidspunktet.
- (59) A har videre gjort gjeldende at det er grunnlag for å tilkjenne avsavnsrente i tillegg til maksimalerstatningen i voldsoffererstatningsloven § 11. Han har vist til at nyere rettspraksis åpner for at det kan tilkjennes avsavnsrente basert på rimelighetsbetraktninger, jf. Rt-2002-71 og Rt-2010-816.
- (60) Staten har ikke bestridt at det etter omstendighetene kan tilkjennes avsavnsrente ved utmålingen av de enkelte tapsposter etter voldsoffererstatningsloven så lenge man er innenfor maksimalerstatningen i § 11. Selv om det i rettspraksis er åpnet for at det uten særskilt hjemmel kan tilkjennes renter, kan jeg ikke se - slik denne saken ligger an - at A kan tilkjennes avsavnsrente utover dette basert på rimelighetsbetraktninger. Staten kan i denne saken ikke bebreides for lang saksbehandlingstid. Som jeg tidligere har redegjort for, ble A dessuten etter søknad innvilget erstatning i flere omganger. Utbetaling av avsavnsrente i et tilfelle som dette ville etter mitt syn kunne føre til at beløpsgrensen i § 11 mistet mye av sin betydning, og jeg er kommet til at det ikke er grunnlag for å tilkjenne det.
- (61) Anken må etter dette forkastes. Staten har ikke lagt ned påstand om dekning av sakskostnader.
- (62) Jeg stemmer for denne

dom:

Anken forkastes.

- (63) Dommer **Tønder**: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (64) Dommer **Matheson**: Likeså.
- (65) Dommer **Kallerud**: Likeså.
- (66) Dommer **Stabel**: Likeså.
- (67) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

dom:

Anken forkastes.